

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม
ของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร

นายชูชาติ พ่วงสมจิตร

สถาบันวิจัยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974 - 638 - 045 - 1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**AN ANALYSIS OF FACILITATING FACTORS AND RESTRAINING FACTORS
TOWARDS COMMUNITY - ELEMENTARY SCHOOL PARTICIPATION
IN THE VICINITY OF BANGKOK METROPOLIS**

Mr.Choochat Phuangsomjit

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
**A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy in Educational Administration**

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

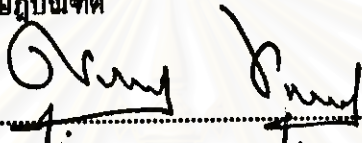
Academic year 1997

ISBN 974 - 638 - 045 - 1

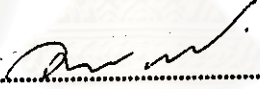
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม
ของชุมชนกับ โรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร
โดย นายชราติ พ่วงสมจิตร
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร สุคนธ์ทรัพย์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.สุภางค์ จันทวานิช

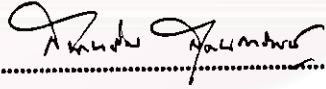

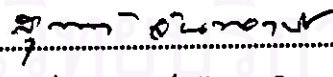
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

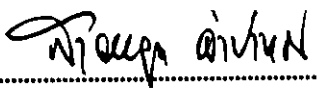
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉวีนิภา กุปรัตน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร สุคนธ์ทรัพย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุภางค์ จันทวานิช)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ดันติเมธ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สายหยุด จำปาทอง)

ฐชาติ พวงสมจิตร : การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน
ประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร (AN ANALYSIS OF FACILITATING FACTORS
AND RESTRAINING FACTORS TOWARDS COMMUNITY - ELEMENTARY SCHOOL
PARTICIPATION IN THE VICINITY OF BANGKOK METROPOLIS)

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ. ดร. สนั่นจิตร สุคนธ์ทรัพย์, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รศ. ดร. สุภางค์ จันทวานิช
: 298 หน้า. ISBN 974-638-045-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถม
ศึกษา โดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพที่ศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาและชุมชนที่แวดล้อมโรงเรียนในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร จำนวน 2
แห่ง

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน ประกอบด้วย 3 กลุ่มปัจจัย คือ

1.1 กลุ่มปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย (1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่มีอุตสาหกรรม
เป็นแกนหลัก และภาวะในช่วงที่เศรษฐกิจดี (2) ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองท้องถิ่น
กระตุ้นให้นักการเมืองท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน และ (3) ปัจจัยด้านสังคม วัฒนธรรม ได้แก่ ลักษณะนิสัยพื้นฐานของคนไทย

1.2 กลุ่มปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน ได้แก่ ความศรัทธา ความรู้ดีเป็นเจ้าของ ความเป็นห่วงสวัสดิภาพของบุตรหลาน ความเกื้อหนุนของ
ผูกพันกับโรงเรียน สถานภาพของคนในชุมชน ความคาดหวังที่มีต่อโรงเรียน ลักษณะนิสัยพื้นฐานของคนในชุมชน เครือข่ายของชุมชน ผู้
นำชุมชน ความพร้อมของคนในชุมชน การเห็นความสำคัญของตนเองและการเห็นแก่ความเจริญของตัวรวม

1.3 กลุ่มปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน ประกอบด้วย (1) ปัจจัยเกี่ยวกับบุคลากรของโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารรุ่นก่อนสร้างศรัทธาไว้
ให้ ผู้บริหารและครูมีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ผู้บริหารทำงานกับกรรมการศึกษาได้ดี ผู้บริหารและครูให้เกียรติแก่ถึงใจแก่ผู้ที่เข้ามา
มีส่วนร่วม ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถดี ผู้บริหารและครูประพฤติคนดี ครูรักผูกพัน และรู้จักห่วงเป็นห่วงของโรงเรียน โรงเรียนมีครูเก่าแก่
หรือ ศิษย์เก่าอยู่ในโรงเรียน ครูสนใจเด็กและสอนดี และคณะครูมีความสามัคคี (2) ปัจจัยเกี่ยวกับวิधिปฏิบัติงานของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียน
เป็นผู้เข้าไปขอความร่วมมือจากชุมชน สร้างระบบที่เอื้อให้ชุมชนมีส่วนร่วม ให้ความเอื้อเฟื้อแก่ชุมชน และสร้างความมั่นใจให้กับชุมชน (3)
ปัจจัยเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนมีแผนงานที่ดี มีความน่าเชื่อถือเรื่องการเงิน และมีการพัฒนาที่ดี (4) ปัจจัยอื่นๆ
ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของโรงเรียน ความเป็นโรงเรียนของชุมชน ชื่อของโรงเรียน และการที่โรงเรียนเป็นแหล่งสร้างประโยชน์ให้แก่ผู้
เข้ามามีส่วนร่วม

2. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ประกอบด้วย 3 กลุ่มปัจจัย คือ

2.1 กลุ่มปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย (1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ โครงสร้างทางเศรษฐกิจแบบ
อุตสาหกรรมที่ทำให้คนในชุมชนไม่มีเวลาว่าง สภาพในช่วงที่เศรษฐกิจตกต่ำ การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการผลิตและระบบมาตรฐานสินค้า
(2) ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงด้านการเมืองการปกครองในท้องถิ่น ก่อให้เกิดความแตกแยกในชุมชน และระบบ
ของการบรรจุแต่งตั้งข้าราชการครู ไม่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน

2.2 กลุ่มปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน ได้แก่ ความเลื่อมศรัทธา ความไม่ผูกพันกับชุมชน การไม่มีเวลาว่าง การขาดความสัมพันธ์อัน
ดีกับโรงเรียน และความขัดสนส่วนบุคคล

2.3 กลุ่มปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน ประกอบด้วย (1) ปัจจัยเกี่ยวกับบุคลากรของโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารและครูรุ่นปัจจุบันขาด
ความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน บุคลากรในฝ่ายบริหารไม่ให้ความสำคัญกับผู้เข้ามามีส่วนร่วม ผู้บริหารไม่อยู่บริหารโรงเรียน จำบุคคลที่ช่วย
เหลือโรงเรียนไม่ได้ ทำงานโดยไม่ปรึกษาหารือ และไม่แบ่งปันปัญหาความขัดแย้งกับชุมชน ครูมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมต่อชาวบ้าน
ประพฤติตนไม่เหมาะสม และกีดกันการเข้ามามีส่วนร่วมของคนในชุมชน (2) วิधिปฏิบัติงานของโรงเรียน ได้แก่ ความเอาใจใส่ต่อบริการ
น้อยลง โรงเรียนทำให้ประชาชนเดือดร้อน ยกเลิกสิทธิพิเศษของผู้มีอุปการะต่อโรงเรียน แต่งตั้งผู้ที่มาทำงานกับชุมชนไม่เหมาะสม ไม่คอบ
แทนชุมชน ไม่กำหนดบทบาทที่เหมาะสมให้แก่ผู้เข้ามามีส่วนร่วม (3) ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ได้แก่ ความโดดเด่นด้านวิชาการของ
โรงเรียนลดลง และไม่มีผลงานที่ประสบความสำเร็จเสนอให้ชุมชนชื่นชม (4) ปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ข่าวดังลบของโรงเรียน ความสัมพันธ์กับวัด
ไม่ดี การขาดบุคลากรที่จะเชื่อมโยงกับชุมชนและการขาดทีมงานที่ดี

บริหารการศึกษา

ภาควิชา .....

บริหารการศึกษา

สาขาวิชา .....

2540

ปีการศึกษา .....

ลายมือชื่อนิติต .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C 642900 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION
KEY WORD:

PARTICIPATION / COMMUNITY AND ELEMENTARY SCHOOL PARTICIPATION
CHOOCHAT PHUANGSOMJIT : AN ANALYSIS OF FACILITATING FACTORS AND RESTRAINING
FACTORS TOWARDS COMMUNITY - ELEMENTARY SCHOOL PARTICIPATION IN THE
VICINITY OF BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. SNANCHIT
SUKONTASAP. Ph.D., THESIS CO-ADVISOR ASSOC.PROF. SUPANG CHANTAVANICH, Ph.D.
298 pp. ISBN 974-638-045-1

The purpose of this qualitative study was to analyze the facilitating factors and restraining factors towards community and elementary school participation in 2 elementary schools in the vicinity of Bangkok Metropolis.

The findings revealed that 3 main factors : environment, community and school were on the one hand facilitating factors and on the other hand restraining factors.

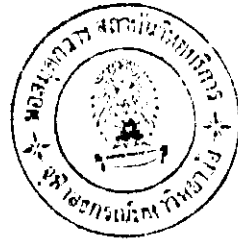
Environment as facilitating factors consisted of : (1) Economic factors : industrial economy and good economic condition; (2) Political factors : changes in the form of local government; (3) Social factors : character of Thai people. Environment as restraining factors was composed of : (1) Economic factors : working hours of factory workers, economic recession, and changes in production technology; (2) Political factors : local government election, teacher and administrator recruitment system.

Community factors, facilitating and restraining ones, could be grouped into social psychological factors including faith in education and school administrators, characteristics and status of community members especially community leaders, concern for school and existing community network.

School factors affecting community - school relationship were those related to : (1) school personnel especially administrators and teachers (e.g. relationship with community, behaviors and attitudes in dealing with community members); (3) school performance (e.g. academic achievement) and (4) other factors (e.g. relationship with monks, personnel to deal with community).

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา
สาขาวิชา.....บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา.....2540

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ก็ด้วยความช่วยเหลือและการสนับสนุนจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศานนจิตร สุคนทรทรัพย์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สุภางค์ จันทวานิช ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำอย่างดียิ่งตลอดระยะเวลาที่ทำการวิจัย

ขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติที่อุดหนุนทุนวิจัย 50,000 บาทแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณทุกท่านในสนามวิจัยที่ให้ความสะดวกและให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี โดยเฉพาะ ผู้บริหาร ครู กรรมการศึกษา กรรมการโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน ท่านเจ้าอาวาส พระสงฆ์ และประชาชนชาวตำบลคลองน้ำคำ ซึ่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้คงไม่สำเร็จลงได้ถ้าปราศจากความร่วมมือจากทุกท่าน

ท้ายที่สุดขอขอบคุณ อาจารย์วัชรี พ่วงสมจิตร และนายภักดิ์ พ่วงสมจิตร ภรรยาและบุตร ของผู้วิจัยที่ให้กำลังใจต่อผู้วิจัยตลอดมา

คุณประโยชน์ทั้งหลายที่จะพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่พ่อแม่ ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ชูชาติ พ่วงสมจิตร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ค
สารบัญแผนภูมิ.....	ด
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ปัญหาการวิจัย	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
ข้อจำกัดของการวิจัย	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
วิธีดำเนินการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	10
ความหมายของการมีส่วนร่วม	11
ประเภทของการมีส่วนร่วม	13
แนวคิดเกี่ยวกับชุมชน	30
ความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน	35
ประโยชน์และความจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	35
บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนต่อชุมชน	37
บทบาทของชุมชนต่อโรงเรียน	38

สารบัญ(ต่อ)

บทที่

บทบาทของบุคลากรในโรงเรียนต่อชุมชน	42
แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	46
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม	51
ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการศึกษาและส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน	51
แนวคิดของนักวิชาการเกี่ยวกับปัจจัยในการมีส่วนร่วม	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยในการมีส่วนร่วม	68
สรุปแนวคิดหลักเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	75
สรุปแนวคิดในการวิจัย	76
3 วิธีดำเนินการวิจัย	82
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	82
ประชากรและกรณีศึกษาที่ใช้ในการวิจัย	82
วิธีเลือกกรณีศึกษา	82
การเก็บรวบรวมข้อมูล	85
การเข้าสู่สนามเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล	85
ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	86
ผู้ให้ข่าวสารสำคัญ	86
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	88
การตรวจสอบข้อมูล	91
การวิเคราะห์ข้อมูล	91
ระยะเวลาในการวิจัย	92
การนำเสนอข้อมูล	93
4 ข้อมูลเบื้องต้นของชุมชนและโรงเรียน	94
ชุมชนเทศบาลตำบลคลองน้ำคำ	94
การก่อกำเนิดชุมชน	94
ขนาดและที่ตั้ง	95
ลักษณะทางกายภาพ	97

สารบัญ(ต่อ)

บทที่

การตั้งถิ่นฐานและอาชีพ	101
วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตของคนในชุมชน	108
ชีวิตในอดีตของชาวบ้านคลองน้ำคำ	108
ชาวบ้านคลองน้ำคำในปัจจุบัน	110
สถาบันหลักของชุมชน	114
สถาบันทางศาสนา	114
สถาบันทางการศึกษา	116
การเมืองการปกครองในท้องถิ่น	117
การเมืองการปกครองในท้องถิ่นช่วงก่อนที่จะเป็นเทศบาล	117
การเมืองการปกครองในท้องถิ่นช่วงยกฐานะเป็นเทศบาล	118
การศึกษาในชุมชน	120
โรงเรียนวัดสุขเกษม (เปลี่ยนประธารังสรรค์)	122
ประวัติความเป็นมาของโรงเรียน	122
โรงเรียนวัดสุขเกษมในปัจจุบัน	126
โรงเรียนวัดคลองน้ำคำ (มิตรครูประชาสรรค์)	134
ประวัติความเป็นมาของโรงเรียน	134
โรงเรียนวัดคลองน้ำคำในปัจจุบัน	136
5 การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน	143
กรณีศึกษาโรงเรียนวัดสุขเกษม	144
ตอนที่ 1 สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนวัดสุขเกษม	144
ฉากและเหตุการณ์สำคัญที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน.....	144
สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียน	147
กรรมการศึกษากรรมการ โรงเรียน	147
กรรมการที่ปรึกษาของโรงเรียน	153
ผู้ปกครองนักเรียน	154
ศิษย์เก่าของโรงเรียน	157
ผู้นำท้องถิ่นและนักการเมืองท้องถิ่น	158
กลุ่มโรงงานและผู้ประกอบการในชุมชน	159

สารบัญ(ต่อ)

บทที่

กลุ่มประชาชนทั่วไปในชุมชน	160
บุคคลจากภายนอกชุมชน	161
หน่วยงานราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ	161
สรุปสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนวัดสุขเกษม	162
ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน	162
เรื่องที่เข้ามามีส่วนร่วม	163
วิธีการในการเข้ามามีส่วนร่วม	164
การมีส่วนร่วมโดยความสมัครใจ	164
การมีส่วนร่วมโดยการถูกชักจูง.....	164
ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนประถมศึกษา	
: โรงเรียนวัดสุขเกษม.....	165
ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม	165
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	165
ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง	166
ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม	167
ปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน	167
ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน	174
ปัจจัยเกี่ยวกับบุคลากรของโรงเรียน	174
ปัจจัยเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงานของโรงเรียน	180
ปัจจัยเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน	182
ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียนด้านอื่นๆ	183
ตอนที่ 8 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษา	
: โรงเรียนวัดสุขเกษม	186
ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม	186
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	186
ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง	187

สารบัญ(ต่อ)

บทที่

ปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน	189
ปัจจัยเกี่ยวกับ โรงเรียน	190
ปัจจัยเกี่ยวกับบุคลากรของโรงเรียน	190
ปัจจัยเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของโรงเรียน	197
ปัจจัยเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน	201
ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียนด้านอื่นๆ	201
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะของโรงเรียนและชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมของ ชุมชนกับโรงเรียนวัดสุขเกษม	203
กรณีศึกษาโรงเรียนวัดคลองน้ำคำ	
ตอนที่ 1 สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน	207
ฉากและเหตุการณ์สำคัญที่แสดงถึงเหตุการณ์ในการมีส่วนร่วมของ ชุมชนกับโรงเรียน	207
สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน	209
กรมการศึกษา/กรรมการ โรงเรียน	209
วัดและพระสงฆ์	213
ผู้ปกครองนักเรียน	214
ศิษย์เก่าของโรงเรียน	217
กลุ่มผู้ประกอบการโรงงาน	218
หน่วยงานเอกชน	218
ผู้นำท้องถิ่นและนักการเมืองท้องถิ่น	219
หน่วยงานราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ	219
กลุ่มประชาชนทั่วไปในชุมชน	220
สรุปสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียนวัดคลองน้ำคำ	221
ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน	221
เรื่องที่เกี่ยวข้อง	221
วิธีการในการเข้ามามีส่วนร่วม	222

สารบัญ(ต่อ)

บทที่

ตอนที่ 2 ปัจฉัยที่ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนประถมศึกษา

: โรงเรียนวัดคลองน้ำคำ 223

ปัจฉัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม 223

    ปัจฉัยด้านเศรษฐกิจ 223

    ปัจฉัยด้านการเมืองการปกครอง 224

    ปัจฉัยด้านสังคมและวัฒนธรรม 225

ปัจฉัยเกี่ยวกับชุมชน 225

ปัจฉัยเกี่ยวกับโรงเรียน 228

    ปัจฉัยเกี่ยวกับบุคลากรของโรงเรียน 228

    ปัจฉัยเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของโรงเรียน 230

    ปัจฉัยเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน 231

    ปัจฉัยเกี่ยวกับโรงเรียนด้านอื่นๆ 232

ตอนที่ 3 ปัจฉัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษา

: โรงเรียนวัดคลองน้ำคำ 233

ปัจฉัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม 233

    ปัจฉัยด้านเศรษฐกิจ 233

    ปัจฉัยด้านการเมืองการปกครอง 234

ปัจฉัยเกี่ยวกับชุมชน 235

ปัจฉัยเกี่ยวกับโรงเรียน 238

    ปัจฉัยเกี่ยวกับบุคลากรของโรงเรียน 238

    ปัจฉัยเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงานของโรงเรียน 242

    ปัจฉัยเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน 245

    ปัจฉัยเกี่ยวกับโรงเรียนด้านอื่นๆ 245

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะของโรงเรียนและชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วม

ของชุมชนกับโรงเรียนวัดคลองน้ำคำ 247

สารบัญ(ต่อ)

บทที่

สรุปเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกรณีศึกษาทั้ง 2 แห่ง	249
ตอนที่ 1 ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน	249
ตอนที่ 2 เรื่องที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน.....	250
ตอนที่ 3 วิธีการในการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน	252
ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน	253
ตอนที่ 5 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน.....	259
๘ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	264
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	264
วิธีดำเนินการวิจัย	264
สรุปผลการวิจัย	265
ตอนที่ 1 ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน	266
ตอนที่ 2 เรื่องที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน.....	267
ตอนที่ 3 วิธีการ ในการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน	268
ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน	268
ตอนที่ 5 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน.....	271
ตอนที่ 6 สรุปภาพรวมของการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรค ต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษา	273
อภิปรายผล	276
ข้อเสนอแนะ	284
รายการอ้างอิง	287
ประวัติผู้วิจัย	298

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ลักษณะของโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาตามเกณฑ์เบื้องต้น 84
2	แสดงจำนวนผู้ให้ข้อมูลเสริม 87
3	จำนวนบุคลากรของโรงเรียนวัดสุขเกษม ในปีการศึกษา 2540 130
4	แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคความรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ช่วงปีการศึกษา 2537 - 2538 ของโรงเรียนวัดสุขเกษม เปรียบเทียบกับ เกณฑ์ของ สปช. และ ค่าเฉลี่ยของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร 132
5	จำนวนบุคลากรของโรงเรียนวัดคลองน้ำคำ ในปีการศึกษา 2540 139
6	แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคความรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ช่วงปีการศึกษา 2537 - 2538 ของโรงเรียนวัดคลองน้ำคำและค่าเฉลี่ยของ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร 141
7	สรุปผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน 249
8	สรุปเรื่องที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน 250
9	สรุปวิธีการในการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน 252
10	สรุปปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน 253
11	สรุปปัจจัยเกี่ยวกับชุมชนที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน 254
12	สรุปปัจจัยเกี่ยวกับบุคลากรของโรงเรียนที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน 256
13	สรุปปัจจัยเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงานของโรงเรียนที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ชุมชนกับโรงเรียน 257
14	สรุปปัจจัยเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของชุมชนกับโรงเรียน : เปรียบเทียบกรณีศึกษาทั้ง 2 แห่ง 257
15	สรุปปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียนด้านอื่นๆ ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียน : เปรียบเทียบกรณีศึกษาทั้ง 2 แห่ง 258
16	สรุปปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียน : เปรียบเทียบกรณีศึกษาทั้ง 2 แห่ง 259
17	สรุปปัจจัยเกี่ยวกับชุมชนที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน 260
18	สรุปปัจจัยเกี่ยวกับบุคลากรของโรงเรียนที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน กับโรงเรียน 261

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่

19	สรุปปัจจัยเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของโรงเรียนที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม ของชุมชนกับโรงเรียน	262
20	สรุปปัจจัยเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนที่เป็นอุปสรรคต่อการ มีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน	263
21	สรุปปัจจัยเกี่ยวโรงเรียนด้านอื่นๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน กับโรงเรียน	263

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่	
1 บันไดของการมีส่วนร่วม 8 ชั้น ของอาร์นสไตน์	22
2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแนวคิดของ ไทโรจน์ สุขสัมฤทธิ์.....	24
3 กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์การมีส่วนร่วม ของโคเฮน และอัทซอพ	60
4 รูปกรอบแนวคิดเบื้องต้นที่ใช้ในการวิจัย	81
5 อาณาเขตและที่ตั้งของเทศบาลตำบลคลองน้ำคำ	96
6 ที่ตั้งของหน่วยงานราชการและสถานที่บริการสาธารณะ ในเขตเทศบาลตำบลคลองน้ำคำ	100
7 สถานที่ตั้งของโรงเรียนวัดสุขเกษมและชุมชนที่แวดล้อมโรงเรียน	127
8 แผนผังของโรงเรียนวัดสุขเกษม	128
9 สถานที่ตั้งของโรงเรียนวัดคลองน้ำคำและชุมชนที่แวดล้อมโรงเรียน.....	137
10 ผังของโรงเรียนวัดคลองน้ำคำ	138
11 ภาพรวมของปัจจัยที่ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับ โรงเรียน.....	275
12 ภาพรวมของปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียน.....	276

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย